

Nemzeti Választási Bizottság

1054 Budapest, Alkotmány u. 3.

1397 Budapest, Pf.: 547.

E-mail cím: nvb@nvi.hu

útján,

Kúria

1055 Budapest, Markó utca 16.

1363 Budapest, Pf. 35.

Tisztelt Kúria!

Dr. Nehéz-Posony Katinka ügyvéd (székhely: 1137 Budapest, Szent István park 14. VI. em. 3; [REDACTED])

[REDACTED] K/1. számon csatolt meghatalmazás alapján [REDACTED] ([REDACTED]) jogi képviselőjeként a **Nemzeti Választási Bizottság** népszavazási kérdést hitelesítő **14/2021. NVB határozatával** szemben az alábbi **felülvizsgálati kérelmet**

terjesztem elő a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 223-224. § és a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 29. § (1) bekezdése alapján.

Felülvizsgálati kérelmet előterjesztő:

Név: [REDACTED]

Lakcím: [REDACTED]

Személyi azonosító szám: [REDACTED]

Telefonszám: [REDACTED]

Email cím: [REDACTED]

I. Határidő megtartása

Az Nsztv. 29. § (1) bekezdése szerint a *Nemzeti Választási Bizottságnak a kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni felülvizsgálati kérelmet - a Kúriának címezve -*

úgy kell benyújtani, hogy az a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül megérkezzen a Nemzeti Választási Bizottsághoz. Ha a határidő utolsó napja nem munkanapra esik, a határidő csak az azt követő legközelebbi munkanapon jár le. A jelen felülvizsgálati kérelem alapját a Nemzeti Választási Bizottság 2021. július 30. napján közzétett 14/2021. NVB Határozat képezi, ezért a 15 napos határidő 2021. augusztus 14. napján jár le, de mivel ez munkaszüneti napra esik, így a kérelem **2021. augusztus 16. napján 16:00-ig** bezárólag beérkező benyújtása esetén megtartottnak tekintendő.

II. Kérelem

Kérem a Kúriát, hogy a határozatot megváltoztatni, és a népszavazási kérdés hitelesítését megtagadni szíveskedjen.

III. Érintettség alátámasztása

Érintettségemet megalapozza az NVB 14/2021. NVB határozatával hitelesített kérdés tárgyában tartandó országos népszavazáson történő részvételi jogosultságom és szülői mivoltom. Az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdése szerint mindenkinek joga van országos népszavazáson részt venni, aki az országgyűlési képviselők választásán választó. Az Alaptörvény XXIII. cikk (1) és (6) bekezdése szerint pedig minden nagykorú magyar állampolgárnak van választójoga, akit a bíróság a választójogból nem zárt ki. Velem szemben nem hozott a bíróság a választójogomat érintő döntést. Választójoggal rendelkező személyként a népszavazáson jogosult vagyok részt venni, Magyarországon élő, a magyar állam joghatósága alá tartozó személyként pedig a népszavazás eredménye engem és gyermekemet közvetlenül érinteni fog, tekintettel arra, hogy az Alaptörvény 8. cikk (1) bekezdése szerint az érvényes és eredményes népszavazáson hozott döntés az Országgyűlésre kötelező, a népszavazás eredményétől függően pedig az Országgyűlésnek jogalkotási kötelezettsége keletkezik.

Szülőként, gyermekeim törvényes képviselőjeként a népszavazási kérdés hitelesítését támadó beadvánnyal saját alapvető jogaim védelme mellett az ő alapvető jogaik érvényesítése érdekében is fellépek.

IV. Tényállás és jogi érvelés

A Nemzeti Választási Bizottság 14/2021. sz. NVB határozatával hitelesítette az alábbi népszavazásra javasolt kérdést: **„Támogatja-e Ön, hogy kiskorú gyermekeknek**

köznevelési intézményben a szülő hozzájárulása nélkül szexuális irányultságokat bemutató foglalkozást tartsanak?”

A kérdés álláspontom szerint nem felel meg az alkotmányos és törvényi követelményeknek, az alábbiakban kifejtettek alapján.

1. Az egyértelműség követelménye

A népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 9. § (1) bekezdése szerint a népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni, továbbá a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés el tudja dönteni, hogy terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, milyen jogalkotásra köteles.

A törvényi rendelkezés kétszeres követelményt fogalmaz meg: egyrészt a választópolgárok számára kell egyértelműnek lennie a kérdésnek (választópolgári egyértelműség), másrészt pedig a jogalkotó számára (jogalkotói egyértelműség).

A. Választópolgári egyértelműség hiánya

A feltett kérdés nem egyértelmű a választópolgárok számára. A kérdés nem határozza meg, hogy mit ért "szexuális irányultságot bemutató foglalkozás" alatt. A szexuális irányultság az élettan meghatározó eleme, a személyiség lényegi eleme, az emberitársadalmi kapcsolatok integráns része, amellyel különböző aspektusokból ugyan, de számos, a kerettantervben szereplő tantárgy foglalkozik. Oktatási-nevelési intézményekben szexuális irányultságot mutat be a biológia és élettan tárgya a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet módosításáról szóló 22/2016. (VIII. 25.) EMMI rendelet mellékleteiben foglaltak szerint, de a szexuális irányultsággal kapcsolatos kérdéseket ugyanígy érint a történelem, illetve az irodalom is - bármely tárgy, mely az emberrel és a társadalommal foglalkozik, amely humánismereteket ad át. A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 132. § (3) bekezdése szerint az óvoda- és iskolapszichológusnak kifejezett feladata, hogy megszervezze a nevelési-oktatási intézményben az egészségfejlesztéssel, a nevelő-oktató munka, a szexuális nevelés segítségével, a nevelési-oktatási intézményben észlelt személyközi konfliktusok és az erőszakjelenségek megoldásával kapcsolatos pszichológiai témájú feladatokat, amelyekre akár elkülönült foglalkozás keretében is sor kerülhet. Mivel a kérdés abban sem ad fogódzót a választópolgárnak, hogy ki által tartott foglalkozásról van szó, a

kérdés megfogalmazása alapján különösen nem egyértelmű, hogy a választópolgár a kérdésre adott válaszával

- egy ehhez hasonló, elkülönült, kifejezetten a szexuális irányultságokat bemutató foglalkozással,
- egy elkülönült, a gyermekek szexuális nevelését célzó foglalkozás szexuális irányultságokkal foglalkozó elemeivel, vagy
- a közoktatásban oktatott valamennyi tárgy oktatásának folyamatában a szexuális irányultságok kérdésének felvetődésével kapcsolatban általában hoz-e döntést,

ezért a kérdésre nem adható az Nsztv. 9. § (1) bekezdése szerinti egyértelmű válasz.

B. Jogalkotói egyértelműség hiánya

A kérdés nem ró világos kötelezettséget a törvényhozóra sem.

Amennyiben a kérdés népszavazásra lenne bocsátva, és az érvényes népszavazáson az érvényesen szavazó választópolgárok többsége a megfogalmazott kérdésre "igen" választ adna, úgy "szülői hozzájárulás nélküli szexuális irányultságot bemutató foglalkozás tartása" tekintetében kellene intézkednie a jogalkotónak. Ez azért is nehezen értelmezhető, mert az oktatási tananyagoknak jelenleg is része a szexuális nevelés, amely nem képzelhető el a szexuális irányultságok tényszerű ismertetése nélkül. A szexuális nevelés kérdései a Nemzeti alaptantervben szerepelnek, melyet szülői hozzájárulás nélkül alkotott a törvényhozó és alkalmaz az oktatási rendszer.

A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet - szülői hozzájárulás nélkül - jelenleg is tartalmaz a szexuális irányultságot értelemszerűen érintő foglalkozásokat az alábbiak szerint:

- A családi életre nevelés részeként: „Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.”
- Szaporodás, egyedfejlődés, szexualitás (fejlesztési feladatok)
- 3. A kapcsolatok világa 3.1. Én és Te. Szeretet, barátság, szerelem, szexualitás. Szülők és gyermekek. Otthon, család. (9-12. évfolyam, etika)
- 6. Az ember megismerése és egészsége - Szaporodás, egyedfejlődés, szexualitás. Az emberi egyedfejlődés fő szakaszai. Nemek különbözősége, másodlagos nemi jellegek. (5-6. évfolyam, természetismeret)
- Szaporodás, egyedfejlődés, szexualitás. Szaporodási szervrendszerek. Nemi jellegek, nemi hormonok. Menstruációs ciklus. A szexualitással kapcsolatos alapvető egészségügyi szabályok. Családtervezés,

fogamzásgátlás. A méhen belüli fejlődés, születés, születés utáni életszakaszok. Az egészség megőrzéséhez szükséges életvitel elemek (táplálkozás, mozgás, higiénia, felelős szexualitás, lelki egészség, függőségek kerülése). (7-8. évfolyam, biológia)

- Szaporodás, egyedfejlődés, szexualitás. A nemi szervek felépítése, működése. A szexualitással kapcsolatos alapvető egészségügyi szabályok. Családtervezés. Fogamzásgátlás. Méhen belüli fejlődés, szülés. Az értelmi és érzelmi fejlődés kapcsolata. A felnőtté válás testi és szellemi fejlődési folyamatának főbb jellemzői. (9-12. évfolyam, biológia)
- Szaporodás, egyedfejlődés, szexualitás. A feromonok mint kémiai hírvivők. A fogamzásgátlók hatásának kémiai alapjai. Teratogén kémiai anyagok. (9-12. évfolyam, kémia)
- Testképzavarok. A szexualitással kapcsolatos alapvető egészségügyi szabályok. Fogamzásgátlás. Az orvosi ellátással kapcsolatos alapismeretek. Szűrővizsgálat, önvizsgálat, védőoltás. Az egészség megőrzéséhez szükséges életvitel elemek (táplálkozás, mozgás, higiénia, felelős szexualitás, lelki egészség, függőségek kerülése). Alapfokú elsősegély-nyújtási ismeretek. Betegjogok. Az önismeret és önfejlesztés fontossága. A viselkedési normák és szabályok szerepe. Társas szükségletek, a családi és az egyéni (személyi) kapcsolatok jelentősége. A tanulás szerepe. A serdülőkor érzelmi, szociális és pszichológiai jellemzői. (7-8. évfolyam, biológia)
- Szaporodás és egyedfejlődés. A nemi szervek felépítése, működése. A szexualitással kapcsolatos alapvető egészségügyi szabályok. Családtervezés. Fogamzásgátlás. Méhen belüli fejlődés. Szülés. A felnőtté válás testi és szellemi folyamatának főbb jellemzői. (9-12. évfolyam, biológia)
- Az életkori sajátosságoknak és az elvárható tájékozottságnak megfelelő érvkészlettel és példákkal alátámasztott vita a média társadalmi szerepéről, működésmódjáról, különösen: - a normaszegések (pl.: nyílt vagy kódolt rasszizmus, öncélú szexualitás) reprezentációjáról (9-12. évfolyam, Mozgóképkultúra- és médiaismeret)

Amennyiben tehát az Alaptörvény 8. cikk (1) bekezdése szerint az "igen" válasz köteleznél a jogalkotót, többek között a következő kérdések merülnek fel. A Nemzeti Alaptantervbe foglalt foglalkozásokon felüli foglalkozások tartásáról kellene intézkedni? A meglévő oktatási tananyagban felüli ismeretátadásról van szó? Köznevelésben résztvevő kiskorúak számára kötelező vagy a kiskorúak számára

opcionális foglalkozásokról van szó? Nem derül ki ezek mellett a kérdésből az sem, hogy kik lennének a megvalósító alanyai a foglalkozásoknak.

Ugyanolyan bizonytalan kimenetelű a kérdés a "nem" szavazatok többsége esetén is. Amennyiben az érvényes népszavazáson az érvényesen szavazó választópolgárok többsége a megfogalmazott kérdésre nemleges választ ad, úgy nem lehet megtartani a Nemzeti Alaptanterv szexuális irányultságokat is bemutató foglalkozásait az iskolákban? Esetleg szülői hozzájáruláshoz lenne kötve a - *tanköteles* - kiskorúak természetismeret, etika, biológia, kémia, mozgókép- és médiaismeret órákon való részvétele? A Nemzeti Alaptanterv vonatkozó részeinek hatályon kívül helyezése válna szükségessé?

A kérdésben mindkét válaszlehetőség szerint jelenlévő alapvető bizonytalanságok miatt a jogalkotási elvárás sem az "igen", sem a "nem" válaszlehetőségek esetén nem beazonosítható.

2. Alaptörvénybe ütközés

Magyarország Alaptörvényének 8. cikk (3) bekezdésének a) pontja szerint nem lehet országos népszavazást tartani az Alaptörvény módosítására irányuló kérdésről. Ebből az következik, hogy nem lehet az Alaptörvénybe ütköző kérdést népszavazásra bocsátani.

Az Alaptörvény B) cikk (4) bekezdése szerint a nép a hatalmát választott képviselői útján, kivételesen közvetlenül gyakorolja. A népszavazásra bocsátott kérdés megválaszolásának valódi tétje van, elméletileg elképzelhető akár az, hogy az érvényes népszavazáson az érvényesen szavazó választópolgárok több mint fele igennel, akár az is, hogy nemmel válaszol a feltett kérdésre. A népszavazási kérdés csak akkor felel meg az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés a) pontjában meghatározott követelménynek, ha a népszavazás - a tényleges végkimenetelétől függetlenül - nem vezethet alkotmányellenességhez.

2.1. A személyiség szabad kibontakoztatásához szükséges ismeretek megszerzéséhez való jog

Az Alaptörvény II. cikke szerint az emberi méltóság sérthetetlen, és minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz. Az Alkotmánybíróság az emberi méltósághoz való jogot az ún. „általános személyiségi jog” egyik megfogalmazásának tekinti, az általános személyiségi jog tartalmi elemeként pedig a személyiség szabad kibontakoztatásának jogát is megnevezte [8/1990. (IV. 23.) AB határozat, ABH 1990, 42,

45.]. Az általános személyiségi jog lényege, hogy arra mind az Alkotmánybíróság, mind más bíróságok minden esetben hivatkozhatnak az egyén autonómiájának védelmében, ha az adott tényállásra a konkrét, nevesített alapjogok egyike sem alkalmazható. A személyiség szabad kibontakoztatásának joga ennek a szabadságnak az állami beavatkozástól való mentességét garantálja. A szexuális irányultságot az emberi méltóság részeként, a személy szabad kibontakozásának elemeként védi az Alaptörvény,

A 21/1996. (V. 17.) AB határozat egyértelművé tette, hogy a gyermekeket is megilletik az alapjogok. Ahol a törvények nem szabályozzák a kis- és fiatakorúak joggyakorlását, az alkotmányos norma alapján esetről esetre kell meghatározni, hogy a gyermek mely alapjogot, milyen vonatkozásban gyakorolhat maga, illetve, hogy ki gyakorolja nevében és érdekében, azonban a gyermek alapjoggyakorlásának - s ezen belül a személyes joggyakorlásnak - lehetősége a joggyakorlás következményeit átfogó döntési képesség kibontakozásával együtt, a növekvő korrallal egyre szélesebb lesz. Mindez igaz a személyiség szabad kibontakoztatásához való jogra is, a gyermeknek pedig joga van a személyisége szabad kibontakoztatásához szükséges információkhoz és ismeretekhez.

2.2. Az állam intézményes gyermekvédelmi kötelezettsége

Az informálódás joga abból is következik, hogy az Alaptörvény XVI. cikkének (1) bekezdése szerint minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz, mely az Alkotmánybíróság által kimunkált gyakorlat szerint az állam objektív intézményvédelmi kötelezettségét alapozza meg. Az állam feladata a kiskorúak számára biztosítani a fejlődésükhöz szükséges ismeretekhez való hozzáférést, mely alapján reális képet tudnak szerezni az őket körülvevő világról, akkor is (és főleg akkor), ha a szülő ezt nem teszi lehetővé. Nem lehet bizonyos nemi identitások és szexualitás orientációk megismerésétől elzárni a gyermekeket – az ugyanis nem szolgálja a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez való jogának érvényesülését, hogy az emberi szexualitás egyes aspektusairól, illetve arról, hogy léteznek nem heteroszexuális kapcsolatok is, nem - vagy nem a megfelelő forrásból - szerez tudomást.

Kutatások bizonyították, hogy az átfogó szexuális felvilágosítás - melynek része az egészséges test- és énképpel, érzelmi biztonsággal, párkapcsolatokkal és szexuális ismeretekkel kapcsolatos oktatás - nemhogy veszélyt jelentene a kiskorúak fejlődésére, hanem éppen hogy biztonságosabb magatartásra ösztönöz: később elkezdett szexuális élethez, fogamzásgátlás használatához, illetve a rizikós magatartások csökkenéséhez

vezet. Az ilyen átfogó szexuális felvilágosítás hatékony eszköz a gyerekek áldozattá válásának megelőzésében is, mert megtanulják azonosítani a gyanús helyzeteket, bizonyosságot szerezhetnek abban, hogy amit kellemetlennek éltek meg, az valóban nem elfogadható. Továbbá segítséget kaphatnak ahhoz, hogy miként tudnak tenni az őket ért erőszak ellen. Ha ezekből a beszélgetésekből a homoszexualitással, szexuális identitással kapcsolatos kérdések kimaradnak, az azt az érzetet erősíti az érintett fiatalokban, hogy amit ők éreznek, az nem normális. Ez pedig fokozza az elszigeteltségüket, illetve szorongásra, depresszióra hajlamosít. Ezen felül azért is veszélyes, ha kimaradnak ezek a témák az oktatásból, mert így a többi diák számára is az az üzenet, hogy ezek tabuk, valamiért abnormális magatartások, így az LMBTQ tanulók könnyebben válnak iskolai bántalmazás vagy kirekesztés (bullying) áldozatává. Ezért az oktatásnak része kell, hogy legyen a szexuális irányultságok tudományosan megalapozott bemutatása is, mindig az életkornak megfelelő módon (az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete kidolgozott a különböző életkoroknak megfelelő differenciált iránymutatást¹), segítve a fiatalokat a szexualitás megértésében és a sztereotípiák leküzdésében. Az iskolai szexuális nevelés tartalmának megismeréséhez joga van a szülőknek, de gyermekük ettől való megfosztásához nincs. Fontos azt is hangsúlyozni, hogy azon fiatalok számára is biztosítani kell az átfogó szexuális felvilágosítást, akik valamilyen okból kifolyólag nem részesülnek iskolai nevelésben.²

A gyermek egészséges fejlődéshez és oktatáshoz való jogának érvényesítése állami kötelezettség, amely akár a szülői nevelési szabadsággal szemben is érvényesíthető. Amennyiben kiskorúak számára szülői hozzájárulás feltétele esetén lehetne csak a szexuális irányultságokról szóló ismeretekhez hozzáférni, azzal sérül az egészséges fejlődéshez való alapvető joguk érvényesülése.

2.3. A tanszabadság sérelme

Az Alaptörvény X. cikkének (1) bekezdése szerint továbbá Magyarország biztosítja a tudományos kutatás és művészeti alkotás szabadságát, illetve - a lehető legmagasabb szintű tudás megszerzése érdekében - a tanulás, valamint törvényben meghatározott keretek között a tanítás szabadságát.

¹https://unesdoc.unesco.org/in/documentViewer.xhtml?v=2.1.196&id=p::usmarcdef_0000260770&file=/in/rest/annotationSVC/DownloadWatermarkedAttachment/attach_import_d8d4de18-19d0-4a35-8eb2-ab5eaa5ca5d3%3F_%3D260770eng.pdf&updateUrl=updateUrl4466&ark=/ark:/48223/pf0000260770/PDF/260770eng.pdf.multi&fullScreen=true&locale=fr#%5B%7B%22num%22%3A115%2C%22gen%22%3A0%7D%2C%7B%22name%22%3A%22XYZ%22%7D%2C0%2C84%2C0%5D

² Comprehensive sexuality education protects children and helps build a safer inclusive society, July 21, 2021. <https://www.coe.int/en/web/commissioner/-/comprehensive-sexuality-education-protects-children-and-helps-build-a-safer-inclusive-society>

Ahogy az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) is kimondta,³ nincs tudományos bizonyíték vagy szociológiai adat arra, hogy a szexuális irányultság kifejezése, megismerése, illetve elfogadása hátrányosan érintené a kiskorúakat, akiknek az az érdekük, hogy releváns, megfelelő és objektív információkat kapjanak a szexualitásról, ideértve a szexuális irányultságot is. A gyermekek tájékozódáshoz való jogának ez a radikális korlátozása tehát semmilyen módon nem igazolható. Amennyiben gyermekek számára szülői hozzájárulás feltétele esetén lehetne csak a szexuális irányultságokról szóló ismeretekhez hozzáférni, azzal súlyosan sérül a tanuláshoz való alkotmányos joguk is. Amennyiben szülői hozzájárulás lenne a feltétel a szexuális irányultságokat bemutató foglalkozások tartásának, úgy a pedagógusok tanítási szabadsága is sérül, s így a tanszabadság általánosságban is sérül, hiszen egyes alapvető ismeretek átadása tiltásra kerülne, ami egyértelműen alaptörvény-ellenes, ezt mondja ki az Alaptörvény X. cikkének (2) bekezdése is, mely szerint tudományos igazság kérdésében az állam nem jogosult dönteni, tudományos kutatások értékelésére kizárólag a tudomány művelői jogosultak.

2.4. Az egyenlő bánásmód követelményének sérelme

Az Alaptörvény XV. cikke biztosítja a törvény előtti egyenlőséget, továbbá az egyenlő bánásmóddhoz való jogot, eszerint Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja. Az Alkotmánybíróság 37/2002. (IX. 4.) AB határozatában rámutatott, hogy a heteroszexuális, illetve a homoszexuális irányultság egyaránt az emberi méltóság lényegéhez tartozik. Szülői hozzájárulás nem tilthatja el a kiskorúakat a szexuális irányultságok megismerésétől, az oktatáshoz való hozzáféréstől.

3. Nemzetközi szerződéses kötelezettségbe ütközés

Magyarország Alaptörvényének 8. cikk (3) bekezdésének d) pontja szerint nem lehet országos népszavazást tartani nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségről. Ebből

---

³ Alekseyev kontra Oroszország (4916/07, 25924/08 és 14599/09 számú kérelmek ügyében született ítélet) 86. pont: „Semmilyen tudományos bizonyíték vagy szociológiai adat nem áll az EJEB rendelkezésére, amely azt sugallná, hogy a homoszexualitás pusztá említése, vagy a szexuális kisebbségek társadalmi helyzetével kapcsolatos nyílt társadalmi vita hátrányos hatással volna a gyermekekre vagy «a védtelen felnőttekre». Ellenkezőleg, csak tisztességes és nyilvános társadalmi vita útján lehet az ilyen összetett kérdéseket, mint a jelen ügyben felmerült kérdést is, megvitatni. Az ilyen viták, akadémiai kutatásokkal alátámasztva, biztosítanák a társadalmi összetartozást az által, hogy garantálnák, hogy minden álláspont képviselői, beleértve a jelen ügyben érintett személyeket is, meghallgatásra kerüljenek.”

az következik, hogy nem lehet nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségbe ütköző kérdést népszavazásra bocsátani.

A Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezménynek (a továbbiakban: Gyermekek jogi Egyezmény) Magyarország részes fele, azt az 1991. évi LXIV. törvénnyel hirdette ki. Magyarországot kötelezik a Gyermekek jogi Egyezményből eredő kötelezettségek, amelyekkel a népszavazás sem lehet ellentétes.

A Gyermekek jogi Egyezmény 13. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy: "A gyermeknek joga van a véleménynyilvánítás szabadságára. Ez a jog magában foglalja mindenfajta tájékoztatás és eszme határokra tekintet nélküli kérésének, megismerésének és terjesztésének szabadságát, nyilvánuljon meg az szóban, írásban, nyomtatásban, művészi vagy bármilyen más, a gyermek választásának megfelelő formában". A mindenfajta tájékoztatásnak természetesen része a szexuális irányultságokról szóló tájékozódás elérhetősége.

A Gyermekek jogi Egyezmény 29. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerint Az Egyezményben részes államok megegyeznek abban, hogy a gyermek oktatásának (...) elő kell segíteni a gyermek személyiségének kibontakozását, valamint szellemi és fizikai tehetségének és képességeinek a lehetőségek legtágabb határáig való kifejlesztését. A gyermek személyiségének kibontakozása - ahogyan a korábbiakban az Alkotmánybíróság értelmezésénél kifejtésre került - magában foglalja a szexuális fejlődését, így az oktatás és oktatási jellegű foglalkozások nem tilthatják a szexualitásról való tájékoztatást.

A Gyermekek jogi Egyezmény 29. cikk (1) bekezdésének b) pontja szerint a gyermek tudatába kell vésni az emberi jogok és az alapvető szabadságok, valamint az Egyesült Nemzetek Alapokmányában elfogadott elvek tiszteletben tartását. A szexuális irányultságokról való tájékoztatás magában foglalja az emberi méltóság védelmét, a szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés tilalmát is, mely tanítás az emberi jogi oktatás része kell, hogy legyen. Ezt a nemzetközi kötelezettséget sem írhatja felül az esetleges népszavazási eredmény.

A Gyermekek jogi Egyezmény 3. cikkébe foglalt alapelv kimondja, hogy: "A szociális védelem köz- és magánintézményei, a bíróságok, a közigazgatási hatóságok és a törvényhozó szervek minden, a gyermeket érintő döntésükben a gyermek mindenk felett álló érdekét veszik figyelembe elsősorban." A gyermek mindenk felett álló érdekébe ütközik a fentiekben kifejtettek alapján a részükre rendelkezésre álló,

egészséges fejlődésükhöz szükséges ismeretanyag korlátozása.

A széleskörű és átfogó szexuális nevelés is az oktatáshoz való jog része. Az emberi jogok nemzetközi védelmét biztosító mechanizmusok kidolgozták a szexuális neveléshez való jog biztosításához szükséges kritériumrendszert, amely alapján a gyermekeknek és a fiataloknak joguk van az átfogó, pontos, tudományosan megalapozott és kulturálisan érzékeny szexuális nevelésre⁴. Az átfogó szexuális neveléshez való jog számos, nemzetközi egyezményben garantált jog érvényesüléséhez szükséges, például az egyenlő bánásmód követelményének⁵, a lehető legmagasabb testi-lelki egészség⁶, az oktatáshoz, ideértve az emberi jogi oktatáshoz⁷, valamint a véleménynyilvánítás szabadságának a biztosításához⁸

Az ENSZ oktatáshoz való joggal foglalkozó különleges jelentéstevője a szexuális nevelésről szóló 2010-es jelentésében⁹ kifejtette, hogy az oktatáshoz való jognak része a szexuális neveléshez való jog, amely egyrészt egy önmagában értelmezhető alapvető emberi jog, másrészt pedig más jogok érvényesítésnek az elengedhetetlen feltétele, ideértve az egészséghez való jogot, az információs önrendelkezési jogot és a szexuális és reprodukcióhoz való jogot¹⁰. Az emberi jogok egyetemlegességére és oszthatatlanságára tekintettel a különleges jelentéstevő önálló emberi jogként határozta meg a szexuális neveléshez való jogot¹¹. A szexuális nevelés továbbá elengedhetetlenül szükséges a gyermekek sérelmére elkövetett bántalmazás, valamint a sérelmükre elkövetett szexuális zaklatás és kihasználás megelőzéséhez és csökkentéséhez. Az Európa Tanácsnak a gyermekek szexuális kizsákmányolás és szexuális zaklatás elleni védelméről szóló Egyezménye¹² (Lanzarote Egyezmény) 6. cikke szerint, Magyarország „*megteszi a szükséges jogalkotási vagy más intézkedéseket annak érdekében, hogy az általános iskolai és a középfokú oktatás folyamán a gyermekek fejlődő képességeiknek megfelelően tájékoztatást kapjanak a szexuális kizsákmányolás és a szexuális zaklatás veszélyeiről, valamint az önvédelem módjairól.*”

A fentiekben kifejtettek alapján a gyermekek védelme, mely az állam objektív intézményvédelmi kötelezettsége, magában foglalja a szexuális irányultságokról szóló

⁴ Comprehensive sexuality education protects children and helps build a safer inclusive society, July 21, 2021. <https://www.coe.int/en/web/commissioner/-/comprehensive-sexuality-education-protects-children-and-helps-build-a-safer-inclusive-society>

⁵ EJENY 1. cikk, Ecosoc Egyezményokmány 1. cikk, PPJNYE 1. cikk

⁶ Ecosoc Egyezményokmány 12. cikk (1) bek., Gyermekjogi Egyezmény 24. cikk

⁷ EJENY 26. cikk, PPJNYE 18. cikk (4) bek., Gyermekjogi Egyezmény 28. cikk, 29. cikk

⁸ EJENY 19. cikk

⁹ Az ENSZ oktatáshoz való joggal foglalkozó különleges jelentéstevőjének jelentése, 2010, A/65/162. https://www.right-to-education.org/sites/right-to-education.org/files/resource-attachments/UNSR_Sexual_Education_2010.pdf

¹⁰ ibid, 7. o., I. rész D. 19. pont

¹¹ Comprehensive sexuality education protects children and helps build a safer inclusive society, i.m.

¹² <https://www.coe.int/en/web/children/lanzarote-convention>, Magyarországon kihirdette a 2015. évi XCII. törvény

ismeretekhez való hozzájutást, azt a kérdésre adott "nem" válaszok többségét jelentő esetleges népszavazási eredmény nem írhatja felül, mert az a gyermeki jogok, valamint az Alaptörvény és nemzetközi szerződéses kötelezettségek sérelmével járna.

V. Egyéb nyilatkozatok

Az eljárásban a kérelmezőt az Itv. 62. § (1) bekezdés s) pontja alapján tárgyi illetékeljegyzési jog illeti meg, ezért a kérelmező a benyújtással egyidejűleg illetéket nem ró le.

Budapest, 2021. augusztus 14.

Tisztelettel,

dr. Nehéz-Posony Katinka ügyvéd
[REDACTED] jogi képviselőként

Melléklet:

K/1 – Ügyvédi meghatalmazás